

Utviklings-
fondet

Sammen mot sult og urettferdighet

Styrets beretning 31.12.2023

Etter Utviklingsfondets styremøte 20 juni 2023 har styret bestått av:

Styreleder: Dag Hareide, som ble erstattet Asbjørn Eidhammer i desember 2023.
Nestleder: Hildegunn Gjengedal. Styremedlemmer: Ivar Jørgensen, Hege Skarrud, Stein Bie, Evelyn Gulbrandsen Hoen, Gyda Prestvik (ansattes representant), Elise Åsnes (Spires representant).

Virksomhetens art:

Utviklingsfondet er en uavhengig miljø- og utviklingsorganisasjon som jobber for å bekjempe sult, fattigdom og urett i utviklingsland. Utviklingsfondets støtte når direkte og indirekte hvert år ut til over en million fattige mennesker på landsbygda i Afrika, Asia og Mellom-Amerika gjennom vårt arbeid med å styrke matsikkerhet, motstandskraft mot klimaendringer og bekjempe sosial og økonomisk marginalisering. Utviklingsfondets programland er Etiopia, Somalia, Malawi, Mosambik, Nepal og Guatemala.

Utviklingsfondet har særlig kompetanse på å støtte småbrukere og lokalsamfunn på landsbygda med å tilpasse matproduksjonen og forvaltningen av lokale naturressurser til klimaendringene. En sentral metode er å støtte lokalsamfunn i å analysere sin sårbarhet for klimaendringer, legge planer og iverksette tiltak for å motvirke effektene av disse endringene. En annen kompetanse er å styrke mangfoldet i den lokale matproduksjonen gjennom blant annet etablering av frøbanker. Det er også sentralt å bedre fattige bønders levekår ved å øke matproduksjonen på en bærekraftig måte, styrke deres inntekter og bedre deres generelle levekår. For å oppnå dette støttes småbøndernes mulighet til å organisere seg bedre, øke og trygge markedsadgangen for deres produkter og deres adgang til nok og næringsrik mat.

I Norge arbeider vi for å skape økt interesse og engasjement for miljø- og utviklingsspørsmål, særlig med tanke på småskala landbruk, matsikkerhet, klimaendringer og biologisk mangfold. Utviklingsfondet ble stiftet som egen organisasjon i 1978 og er en av få organisasjoner i Norge som kombinerer matsikkerhet, klimarobusthet, biologisk mangfold og påvirkningsarbeid i bistandsarbeidet. I 2023 ble organisasjonen omdannet til stiftelse for å styrke styringen. Virksomheten finansieres av midler hovedsakelig fra offentlige og private

givere i Norge, men har også noe støtte fra utenlandske givere. I tillegg til kontoret i Mariboegs gate i Oslo, har Utviklingsfondet landkontorer i Addis Abeba, Etiopia, i Lilongwe, Malawi og i Hargeisa, Somalia. I 2023 hadde organisasjonen omtrent 57 ansatte, 17 var i Oslo.

Aktivitetene i 2023

2023 var et utfordrende år for DF. I begynnelsen av 2023 gjennomførte EY en undersøkelse av DFs kontor i Malawi og en gjennomgang av DFs kontor i Oslo, og selv om det ikke ble funnet noe misbruk eller feilforvaltning av midler, påpekte rapportene en rekke organisatoriske mangler, spesielt i forhold til DFs økonomi- og administrasjonsrutiner og -prosedyrer. I tråd med EY-rapportene startet DF en transformasjonsreformprosess kartlagt i en handlingsplan som svarer på alle EY-funnene gjennom konkrete og tidsbestemte tiltak. Mot slutten av 2023 ble operasjonaliseringen av handlingsplanen verifisert av en tredjepart gjennom avtalte kontrollhandlinger. Også i 2023 opplevde DFs kontor i Oslo høy utskifting av ansatte, spesielt innenfor økonomi- og administrasjonsavdelingen, samt en rekke langtidssykemeldinger i ledergruppen, noe som resulterte i forsinkelser i flere organisatoriske arbeidsprosesser.

Til tross for disse utfordringene fortsatte DF-programmene å levere svært effektive resultater i felt, noe som har blitt verifisert gjennom en rekke eksterne evalueringer gjennom året

Programvirksomheten

2023 var i stor grad preget av videreføring av pågående programmer. Samarbeidsavtalen med Norad som er Utviklingsfondets viktigste avtale var i sitt tredje år, og det var god framgang i programmet. Samarbeidet med Kirkens Nødhjelp for å sikre opprettholdelse av matproduksjonen i krigsrammede og tørkerammede områder i Etiopia ble videreført. Gjennom en ny avtale med Darwin Initiative utvidet Utviklingsfondet Guatemala-programmet til flere land i Mellom-Amerika for å styrke arbeidet med biologisk mangfold. Avtalen med Kirkens Nødhjelp i Malawi ble avsluttet i 2022. Samlet ble Utviklingsfondets størrelse på programporteføljen redusert med ca 20 millioner i løpet av året.

Gjennomføringen av programmene gikk som planlagt i de fleste programlandene. Etter flere år med krig og uroligheter i den nordlige delen av Etiopia kunne aktivitetene i Tigray-regionen gjenopptas for fullt. Samtidig førte uroligheter i andre regioner til midlertidig stans eller forsinkelse i implementering av aktiviteter. Arbeidet i Mosambik måtte også stanses på grunn av en misligholdssak hos den lokale partneren. De største risikofaktorene for implementeringen av programmene

er politisk uro og konflikt, mislighold og inflasjon. Svekket kronekurs påvirket også de fleste programmene og førte til at ikke alle partnerne kunne gjennomføre alle aktivitetene på grunn av reduserte budsjett i lokal valuta. Tørken fortsatte å ramme Etiopia og Somalia, og førte til store utfordringer for matproduksjonen og husdyrhold.

I løpet av 2023 ble det gjort viktige framskritt innenfor bevisstgjøring og økt kunnskap om ernæring, en mer mangfoldig landbruksproduksjon, lokale klimatilpasningsplaner, bedre forvaltning av skog- og naturressursene og alternative inntektskilder for målgruppen. Utviklingsfondet fortsatte også arbeidet med å styrke grasrotorganisasjoner og sivilsamfunnsorganisasjoner for å øke deres gjennomslagskraft lokalt og nasjonalt. Eksterne evalueringer viser at Utviklingsfondets helhetlige tilnærming bidrar til viktige endringer i lokalsamfunnene og styrking av særlig kvinners selvfølelse og status i hjemmet og samfunnet for øvrig.

Innsamling og kommunikasjon

Mediefokuset på Ukraina og Gaza, høyere levekostnad for mange nordmenn, samt endringer i personvern gjør at rekruttering av faste givere (FG) og utviklingsinvestorer (UI) i sosiale medier (SoMe) gikk tregere enn normalt. Marked og Kommunikasjon begynte derfor i 2023 å jobbe mer med leadsgenerering i SoMe, der vi følger opp folk som handler i nettbutikken vår eller skriver under på underskriftskampanjen med Telemarketing (TM). Dette sørget for 199 nye FG/UI i 2023. I desember 2023 piloterte vi å selge kaffe i samarbeid med Fuglen. Dette ga mange nye leads i nye målgrupper som igjen følges opp i 2024 med mål om konvertering til faste givere og utviklingsinvestorer.

Før sommeren gjennomførte vi innsiktssamtaler med et utvalg utviklingsinvestorer som bekreftet mange av antakelsene vi har hatt om giverproduktet. Mange av de som velger å bli UI har en spesiell relasjon til et av landene eller områdene vi jobber i, de trekker fram de konkrete prosjektene som en årsak til at de valgte å bli UI og informasjon i kvartalsrapporter oppleves som et grep som sikrer transparens. Selv om UI fortsatt er produktet vi bruker i digital annonsering og synliggjør mest utad, har vi begynt med rekruttering av faste givere gjennom TM- kampanjene nevnt over. Her er det fordelaktig å kunne tilby et produkt som er enkelt å forstå for de som ringes opp til en kort prat. Majoriteten av de rekrutterte (121 stykk) i 2023 er derfor nettopp faste givere og ikke UI. Leadsgenerering med påfølgende TM-kampanje har alt i alt vært en suksess, og noe vi kommer til å styrke i 2024 med ny nettbutikk.

Årets innsamlingsresultat på 6 599 106 kr var lavere enn budsjettet grunnet reduserte ansattresurser i avdelingen, reduserte inntekter fra enkelte store næringslivsgivere og et mer krevende landskap for rekruttering i sosiale medier. Det

ble imidlertid også brukt mindre på innsamling enn budsjettet. Inntektstallene må som organisasjonens øvrige arbeid ses i lys av unntakstilstanden organisasjonen har stått i.

Året 2023 økte vi innsatsen mot kaffebransjen. Utviklingsfondet har opparbeidet seg en særskilt posisjon i bransjen som en organisasjon som jobber konkret med bøndene i deres verdikjede, og har derfor høy relevans og troverdighet. I løpet av høsten 2023 lanserte vi en egenprodusert kafferapport med intervjuer med ulike aktører i kaffebransjen og bønder i Guatemala. Denne ble presentert i flere større arrangementer med bransjen i løpet av året. Norsk Kaffeinformasjon, kaffebransjens paraplyorganisasjon, piloterte en felles kaffeaksjon for bransjen. Initiativet sørget for økt engasjement og synlighet ovenfor aktørene, men inntektsresultatet bar preg av at dette var et pilotprosjekt man ønsket å få på plass på kort tid. Det er et ønske fra NKI å ta aksjonen videre i 2024, men her er veien enda uavklart. Aksjonen har imidlertid gitt UF en bredere kontaktflate for nye mulige næringslivssamarbeid, noe vi jobber med å følge opp parallelt i 2024.

Til tross for et krevende år i UF har vi levert svært gode resultater på informasjonsavtalen vår med Norad. Disse resultatene viser kort oppsummert at vi etter tredje avtaleår ser svært positive tendenser for alle tre målgruppeeffekter, altså at målgruppen(e) har økt kunnskap om hvordan klimaendringer påvirker matproduksjon, de har økt kunnskap om konkrete tiltak for klimatilpasning i landbruket, og de er aktivt engasjert i spørsmål og konkrete tiltak som handler om matproduksjon og klimaendringer. Vi ser også en tendens til at «Bønder møter bønder» er den største drivkraften for alle målgruppeeffektene.

Prosjektet har vist betydelig suksess, særlig gjennom Norges Bygdekvinnelags engasjement. Interessen for klimatilpasning i landbruket har økt, spesielt gjennom initiativet "Bønder møter bønder" som inkluderte en selvfinansiert tur til Guatemala. Dette resulterte i 24 produserte saker (mål: 15), 18 arrangementer med erfaringsutveksling (mål: 7) og 10 presseoppslag (mål: 9). Det ble arrangert 37 arrangementer om matproduksjon og klimaendringer (mål: 10), og årets underskriftskampanje oppnådde gode resultater takket være appell fra skuespiller og aktivist Iselin Shumba, appeller fra bondeorganisasjonene og egenprodusert materiell fra informasjonsinnhentingsreise til Nepal, med totalt 7700 underskrifter (mål: 7000). Selv om noen mål, som nettsidetraffikk og fysisk utstilling, ikke ble nådd, var det betydelige overoppgjørelser innen egenproduserte videoer og visninger.

Vi har fortsatt å jobbe med å rekruttere frilansere i våre programland, og landet mot slutten av 2023 en dyktig ny kontakt i Somaliland. Dette er både kostnadsbesparende, bygger opp under lokale aktører og sparer UFs klimaavtrykk

fordi man i mindre grad er avhengig av å sende fotografier fra Norge ut i programmene for å dokumentere endringen vi skaper.

Påvirkningsarbeid

Som rapportert i årsberetningen for 2022 har Utviklingsfondet jobbet også aktivt for å øke bevilgningen til matsikkerhet i regjeringens statsbudsjett for 2023. Dette arbeidet lyktes delvis ved at den økte satsingen på matsikkerhet i Statsbudsjettet for 2022 ble opprettholdt, i motsetning til betydelige kutt på mange andre områder. Vi var også med å påvirke partiene på Stortinget til å love at bistandsprosenten skulle opprettholdes gjennom 2023 ved at Regjeringen blant annet skulle øke støtten til utviklingsland som var negativt påvirket av krigen mot Ukraina innen matsikkerhet.

Organisasjonen deltok aktivt i flere nettverk som det uformelle nettverket av mellomstore bistandsorganisasjoner, Forums klimagruppe og matgruppe, og de norske sivilsamfunnsorganisasjonenes Nepal-nettverk og Mellom-Amerika-nettverk.

Internasjonalt har Utviklingsfondet opprettholdt sin rolle som ledende sivilsamfunnsorganisasjon for å fremme bønders rettigheter til såfrø. Utviklingsfondet deltok på det tiende partsmøtet i Den internasjonale plantetraktaten som en del av Norges offisielle delegasjon, og støttet deltakelsen til en partnere fra Guatemala. Partnere fra Malawi og Nepal fikk ikke deltatt på grunn av utfordringer med visum. Et viktig utfall av partsmøtet var beslutningen om å gjenopprette arbeidsgruppen for bønders rettigheter. Gruppen skal blant annet komme med forslag om hvordan dokumentet med eksempler og anbefalinger om hvordan bønders rettigheter kan implementeres kan brukes. Utviklingsfondet og partnere fra Guatemala, Nepal og Malawi deltok også i et globalt symposium om bønders rettigheter i New Dehli, hvor blant annet utfordringer i lovverk som hindrer eller svekker implementering av bønders rettigheter var et viktig tema. Utviklingsfondets programsjef var medlem i ekspertpanelet for Den internasjonale plantetraktatens fordelsfordelingsfond, som ga faglige anbefalinger om hvilke prosjekter som burde få finansiering gjennom den femte programsyklusen for fordelsfordelingsfondet. Dette er en viktig anerkjennelse av Utviklingsfondet ekspertise innenfor feltet.

Utviklingsfondet var også med i Norges delegasjon i forhandlingene til den Internasjonale plantesortsbeskyttelsesunionen, UPOV, inkludert arbeidsgruppen som skal se på tolkingen av privat og ikke-kommersielt bruk innenfor UPOV-regelverket. Dagens tolkning legger sterke begrensninger på bønders rettigheter til såfrø. Utviklingsfondet jobbet også aktivt for å oppfordre Norge til å ikke anbefale

andre land til å vedta sortsbeskyttelseslover som er i tråd med UPOV i frihandelsavtaler.

Utviklingsfondet har gjennom Forum for utvikling og miljø (ForUM) bidratt med innspill til Norges posisjoner i forbindelse med klimaforhandlingene, men deltok ikke på klimatoppmøtet i Dubai (COP28).

Organisasjonens utvikling

Som rapportert i fjorårets beretning til styret så gjennomførte Norad en såkalt «spot-check» ved Utviklingsfondets kontor i Malawi høsten 2022. Rapporten pekte på svakheter ved økonomiforvaltningen som senere ble motbevist av en mer grundig uavhengig rapport. Omstendigheter rundt gjennomgangen hadde imidlertid store ringvirkninger som fikk store konsekvenser for organisasjonen i 2023 i form av tapte bevilgninger og ressursbruk.

På bakgrunn av informasjon som Norad mottok blant annet i forbindelse med gjennomgangen av Malawi-kontoret ble det iverksatt en granskning av Utviklingsfondets kontorer i Oslo og Malawi i mars 2023. Granskningen avdekket ikke økonomiske misligheter eller mislighold av Norads eller UDAs midler, og klarerte Malawikontoret til fullt ut å kunne håndtere bistandsmidler. Men den pekte på svakheter i Utviklingsfondets internkontroll og varslingsrutiner. Funnene var i tråd med begrunnelsen for en større omorganisering av administrasjonen som organisasjonen selv igangsatte tidlig i 2022, men som måtte utsettes til 2023 på grunn av personalendringer.

Granskningen i mars 2023 førte bl.a. til at vi mistet en tilleggsbevilgning av matsikkerhetsmidler og at konsortieavtalen for TRANSFORM ble terminert i mars 2023. Utviklingsfondet mistet slik ca. 40% av årlige bevilgninger. Utviklingsfondet bruker i 2023 mye ressurser på granskningen samt forbedringsarbeidet i tråd med oppfølgingen etter granskningen og gjennomføringen av omorganiseringen.

Disse tiltakene har Utviklingsfondet gjennomført i 2023:

- Et nytt økonomi- og administrasjonsteam ble etablert i august.
- En omfattende handlingsplan ble utarbeidet før sommeren i samarbeid med Norad, med mål om å forbedre internkontroll, partneroppfølging og varslingsrutiner. Handlingsplanen ble raskt og systematisk implementert i hele organisasjonen.
- Høsten 2023 ble en avtalt kontrollhandling gjennomført i samarbeid med Norad, basert på deler av handlingsplanen. Kontrollhandlingen har så langt gitt positive resultater, noe som øker sannsynligheten for økte midler til Utviklingsfondet fra 2024.

- Nye prosjektmidler på opptil 15 millioner kroner fra UD Food Security and Livelihoods – Etiopia ble sikret i september 2023.
- Dialog med ledelsen i Norad om mulighet for å inngå nye avtaler og fleksibilitet i nåværende avtale
- Bemanningen ved landkontoret i Malawi ble halvert, og en lokal landdirektør ble ansatt.

Finansiell risiko

Utviklingsfondet er avhengig av midler fra donorer og private givere. Dette medfører stor sårbarhet og finansiell risiko ved bortfall av donoravtaler og reduserte inntekter fra innsamlingsarbeidet. Organisasjonens virksomhet skjer i stor grad i land hvor risikoen for korrupsjon og mislighold er stor. Mislighold av midler hos våre lokale partnere, og krav om tilbakebetaling ifm. mislighetsaker kan utgjøre en stor belastning for organisasjonens økonomi. Dette gjelder også manglende oppfylling av krav i donoravtaler, hvor midler kan tilbakeholdes midlertidig eller permanent, og i tilfeller hvor donor ikke godkjenner rapporteringen.

For å redusere denne sårbarheten har Utviklingsfondet begynt å bygge opp en buffer. En slik buffer gir oss muligheten til å håndtere uforutsette finansielle utfordringer uten at det går utover våre prosjektaktiviteter og langsiktige mål. Den bidrar til å sikre kontinuitet i vårt arbeid selv i perioder med finansielle svingninger eller ved midlertidige stopp i finansiering fra donorer. Med et resultat på 817.633 kroner i år og et budsjettert resultat på 2,1 millioner kroner for 2024, er det avgjørende at vi bygger opp en solid økonomisk buffer for å sikre stabilitet og bærekraft i vårt arbeid fremover.

Utviklingsfondet anses ikke å ha finansiell markedsrisiko i og med at organisasjonen ikke har midler plassert i finansielle produkter eller instrumenter. Utviklingsfondet fordringer består av ubrukte midler i utlandet som står på lokale bankkonto i programlandene. Midlene verdsettes i hovedregel etter kurs mot lokal valuta per 31.12. Det anses som en middels risiko knyttet til ubrukte midler knyttet til beregning av verdien av disse, mulige hendelser i programland som gjør det vanskelig å få midlene tilbakebetalt og eventuelt mislighold av midler.

Utviklingsfondet mottar noen tilskudd i utenlandsk valuta som overføres til valutakonto i Norge før overføring til programlandene. Der er ikke noen egentlig risiko forbundet med å overføre utenlandsk valuta til partner, så lenge kontrakts beløpet med partner er i donors valuta. Risikoen er hvis Utviklingsfondet forplikter seg til å bidra med en egenandel i donoravtalen i utenlandsk valuta og den norske krone svekker seg vis a vis donors valuta. Da blir egenandelen høyere i norske kroner enn først antatt, og det kan bli uforholdsmessig dyrt å innfri Utviklingsfondets del av avtalen.

Utviklingsfondets likviditet ved utgangen av 2023 er i stor grad avhengig av tilskuddsmidler fra donorer, og anses å være under middels god. Den bufferen som UF nå bygger opp vil bidra til å forbedre likviditeten. Det er utarbeidet en kontantstrømoppstilling som viser inn- og utbetalinger i organisasjonen, samt endringer i fordringer og gjeld. Likviditetsbeholdningen per 31.12.2023 var kr 48.495.566, hvorav 45.633.378 kroner var bundne donormidler og 2.862.188 kroner var frie midler.

Utviklingsfondets styre og daglig leder er forsikret gjennom en styreansvarsforsikring i AIG.

Styremøter

Det ble avholdt 10 styremøter i perioden 1.1-31.12.2023. Styret behandlet 79 saker.

Fortsatt drift

I regnskapet for perioden 1.1-31.12 2023 er forutsetning om fortsatt drift lagt til grunn., Regnskapet for 2023 viser et positivt resultat på 817.633 kroner, og budsjettet for 2024 viser et forventet resultat på 2,1 millioner kroner. Korrigeringer for tidligere års feil har økt formålskapitalen med 3,8 millioner, så formålskapitalen med årets resultat er nå oppe i 7.822.026. Dette er en vesentlig forbedring sammenlignet med fjorårets formålskapital, som var nede på 3.200.937. Likviditetsprognosene for de neste 12 månedene viser positiv kontantstrøm gjennom hele perioden. Etter et år med fokus på å forbedre rutiner i og standardisering av prosesser på landkontorene og i Oslo, ser vi nå en styrking av økonomiforvaltningen i Utviklingsfondet.

EU-prosjektet i Somalia ble godkjent, og i januar 2024 mottok Utviklingsfondet 4,4 millioner kroner fra EU, noe som var en usikkerhet i 2023. Denne tildelingen har bidratt til å sikre vår økonomiske stabilitet. Videre har vi bestått både de avtalte kontrollhandlingene (AUP) og noen tilleggskontroller (mini-AUP). I tillegg har vi blitt en del av Værtjeneste-prosjektet.

Styret vil fortsette med tett oppfølging av løpende regnskaps- og likviditetsrapporteringer og effektene av gjennomførte tiltak i 2023 og 2024.

Arbeidsmiljø og ansatte

Ved utgangen av desember 2023 var det 17 ansatte ved hovedkontoret i Oslo, med til sammen 17 årsverk. Det var 13 ansatte ved kontoret i Etiopia, 5 ansatte ved kontoret i Malawi, 5 ansatte ved kontoret i Somalia. I tillegg har Utviklingsfondet kontrakt med en konsulent i Nepal, som er ansatt i en 70% stilling.

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur". De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Gjengedal, Hildegunn

Underskriver

Serienummer: no_bankid:9578-5993-4-2498080

IP: 148.122.xxx.xxx

2024-07-01 20:25:32 UTC

Hoen, Evelyn Gulbrandsen

Underskriver

Serienummer: no_bankid:9578-5999-4-1721115

IP: 85.166.xxx.xxx

2024-07-01 21:05:16 UTC

Flink, Ulf Otto Martin

Underskriver

Serienummer: no_bankid:9578-5997-4-3979240

IP: 185.247.xxx.xxx

2024-07-02 06:27:36 UTC

Jørgensen, Ivar Thorkild

Underskriver

Serienummer: no_bankid:9578-5999-4-1072077

IP: 77.16.xxx.xxx

2024-07-02 06:59:49 UTC

Eidhammer, Asbjørn

Underskriver

Serienummer: no_bankid:9578-5997-4-211482

IP: 84.202.xxx.xxx

2024-07-02 09:02:17 UTC

Bie, Stein Wølner

Underskriver

Serienummer: no_bankid:9578-5993-4-626994

IP: 46.230.xxx.xxx

2024-07-02 10:48:25 UTC

Penneo Dokumentertidspunkt: 07EYVVEJIEJZK-GEFEBVMQZDVA-V5TH9T-4FEBZ3

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validator>

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur". De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Åsnes, Elise

Underskriver

Serienummer: no_bankid:9578-5993-4-3681716

IP: 46.230.xxx.xxx

2024-07-04 15:57:46 UTC

SKARRUD, HEGE

Underskriver

Serienummer: no_bankid:9578-5997-4-1481834

IP: 109.247.xxx.xxx

2024-07-29 07:29:49 UTC

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validator>